

Božanski govor koji je Bhagavān Sri Sathya Sai Baba održao na dan teluške Nove godine – *ugadi* 3. ožujka 2006. godine u Kulwant Hallu Prasanthi Nilayama

ĀTMAN JE BOG BEZ IMENA I LIKA

Draupadīn otac Drupada organizirao je obred biranja mladoženje kojega je trebala izabrati nevjesta – *svayamvara*. Tisuće mladića, prinčeva i kraljeva došli su na njegov dvor želeći osvojiti Draupadīnu ruku. Kao što je kralj Janaka obznanio da će udati svoju kćer Situ za princa koji će odapeti strijelju iz Śivina luka, tako je i kralj Drupada priredio obred s ribom – *matsyayantra*. Uvjeti su bili sljedeći – tko će strijelom moći pogoditi u oko ribe koja je obješena visoko na motki, gledajući njezin odraz u vodi ispod ribe, osvojiti će ruku njegove kćeri.

Izvanredne Draupadīne osobine

Mnogi smioni mladići i prinčevi koji su vjerovali da će pobijediti, pokušali su svoju sreću, ali bez uspjeha. To nije bio običan test u kojem je svatko mogao uspjeti. Mnogi su mislili da je test lagan, ali zapravo nije bio takav. Kad nitko nije uspio u natjecanju, cijela je skupština zapala u gluhu tišinu. I braća Pāṇḍave su bili prisutni na tom skupu, ali to nitko nije znao. Kršṇa koji je također bio ondje, gledao je braću Pāṇḍave i smješkao se. Braća su razgovarala šapatom. Ubrzo nakon toga, Arjuna se uputio dostojanstveno prema ribi koja je visjela na motki, smješkajući se cijelim putem. Bio je posve miran i pribran. Gledajući u odraz ribe u vodi, odapeo je strijelju. Kad je uspješno pogodio metu, cijela je skupština oduševljeno počela klicati. Svi su gledali Arjunu puni divljenja i radosti. Dajući cvjetni vijenac svojoj kćeri Draupadī, Drupada joj je naredio da ga stavi oko Arjunina vrata.

Braća su u to vrijeme boravila u kući nekog lončara. Kad su stigli s mladenkom, njihova majka bila je kod kuće. I prije nego što su ušli, najavili su majci da su osvojili dragocjeni dobitak. Majka im je iz kuće odgovorila, da ga moraju podijeliti jednakomjerno među sobom. Braća su uvijek slušala zapovijedi svoje majke i cijenila svaku njezinu riječ. Ušli su u kuću i pozdravili majku te obećali da će pobožno poslušati njezinu naredbu. Tako je Draupadī postala suprugom petorice braće Pāṇḍava koji su poslušno prihvatili naredbu svoje majke. Ali kako svijet može to prihvatiti? Dužnost je djece da poslušaju zapovijed svojih roditelja, bez obzira na to, prihvatiti li to svijet ili ne. Međutim, ljudi su to prihvatili imajući na umu bliski odnos koji je postojao među braćom.

Kako netko može smatrati nekoga svojom suprugom? Ne može se tako ponašati samo zato jer se vjenčao s njom. On je može zvati suprugom samo onda, ako je smatra drugom polovicom svoga tijela. Mnogi su pitali Kršṇu, kako se Draupadī može nazivati poštenom ženom – *pativrata* kad je supruga petorice braće? Tada je Kršṇa opisao njezine dobre osobine kojima je zaslužila taj plemeniti naziv. Ona je pobožno slušala naredbe svojih suprugova. Nikad nije nijednom od njih rekla da nema vremena služiti ga. Bila je zadovoljna sa svime što je dobila u životu. Nikad nije tražila ništa što je bilo iznad mogućnosti njezinih suprugova. Prava poštena žena je ona koja se ponaša prema uvjetima svoga suprugova. I on mora cijeniti kvalitete svoje supruge i jednako se tako odnositi prema njoj. Samo tada mogu oba živjeti kreposno i plemenito.

Gledajući njezino kreposno ponašanje i njezinu moć da kontrolira svojih pet osjetila, Dharmarāja joj je rekao: "Ti ne samo što pripadaš nama, ti si utjelovljenje iskonske energije." I njezin otac Drupada dijelio je to mišljenje. Smatrao je svoju kćer utjelovljenjem božanske energije.

Svijetom mogu vladati samo oni koji postignu kontrolu nad svojih pet osjetila i pet elemenata. Samo takvi ljudi poznaju stvarnost svijeta te vladaju na ispravan način. Onaj tko ima potpunu kontrolu nad svojim osjetilima, može postići najviše ciljeve u životu.

Draupadī je bila obdarena velikom snagom razlučivanja, mogla je prepoznati tko je dobar, a

tko loš. Na ovom svijetu postoji dobro i zlo, jednako kao tama i svjetlost. Draupadi je hrabrila sve one koji su bili kreposni te je slala sveta učenja ljudima zla uma, kako bi se promijenili. Ne samo što je imala kontrolu nad svojih pet osjetila, već je posjedovala potpuno znanje o pet omotača oko duše – *pancakoša* i pet životnih energija – *pancaprāṇa*. Znala je razlikovati sebstvo od nesebstva, *ātmana* od *anātmana*. Tako je postala uzor svijetu i stekla velik ugled.

Draupadi je govorila da čovjek mora obavljati svoju dužnost posvećujući je Bogu. Nadahnjivala je druge da kontroliraju svoje želje i razlučuju dobro od lošega, upijajući sve što je dobro, napuštajući sve što je loše. Čovjek nikad ne bi smio zaboraviti činiti dobra djela i obavljati svoje dužnosti, savjetovala je ona. Svatko treba obaviti svoju dužnost posvećujući je Bogu, a ne smije se uplitati u dužnosti drugih, savjetovala je ljudima. Govorila bi: "Možete imati djecu i ženu. Vaša je dužnost ispuniti svoju dužnost u odnosu na njih, ali u isto vrijeme sve vaše želje moraju biti usmjerene prema putu dobrote i ispravnosti." Tako je postala primjer cijelom svijetu te svima pokazivala put istine. Čovjek može izvršiti *dharmu* samo ako slijedi put istine. Ništa nije ispravnije od prijanjanja uz istinu – *satya nasti paro dharmā*. Nema ispravnosti bez istine. Put istine vodi čovjeka k Bogu.

Slijedite put istine i ispravnosti

Svatko treba brižno obavljati svoju dužnost i slijediti *dharmu*. Čak i mrav slijedi svoju *dharmu*. Kadgod pronade hranu, on je odnosi na svoje mjesto i konzumira je. Ne oštećuje nikoga, niti išta krade od drugih. Sve ptice i životinje slijede svoju *dharmu* i ponašaju se prema njoj. Put *dharme* isti je za mrava kao i za Boga. Isti princip *dharme* prisutan je za obojicu. Tu istinu pronosila je Draupadi. Također je govorila da čovjek ne smije postati žrtvom svojih šest unutarnjih neprijatelja, to jest želje – *kāma*, ljutnje – *krodha*, pohlepe – *lobha*, vezanosti – *moha*, ponosa – *mada* i ljubomore – *matsarya*.

Ljutnja je najveći čovjekov neprijatelj. Čovjek koji se ljuti, ne može slijediti put ispravnosti. To se protivi ljudskoj prirodi. Ne smijete se nepotrebno ljutiti na druge.

*Onaj tko se ljuti, neće imati uspjeha ni u jednoj svojoj težnji.
On će griješiti i svi će ga ismijavati.
Napustit će ga vlastiti ljudi,
izgubit će bogatstvo i poštovanje drugih.
Njegova će ga ljutnja posve uništiti*

Mržnja je drugi čovjekov veliki neprijatelj. Koga morate mrziti? Zar one koji vam se suprotstavljaju? Ili one kojima ste nanijeli neku štetu, ili one koji vas ne vole? Ne, nikoga od nabrojenih. Morate mrziti samo loše osobine. Proširite svoju ljubav i pomognite onima koji slijede istinu i ispravnost. Ako mrzite istinu i ispravnost, vi uopće niste ljudsko biće. Istina je temelj svih vrlina. Slijedeći put istine, Draupadi je mogla doživjeti mir i ljubav. Ona je govorila da se treba suzdržavati od nasilja. Ne smijete uživati u nasilnim djelima, riječima pa čak ni mislima. Slijedeći put istine, Draupadi je dala najveći primjer cijelom svijetu.

Kako sijete, tako ćete i žeti

Provodeći kontrolu osjetila, čovjek može postići najviše u životu. Damayanti je bila žena koja je poput Draupadi posjedovala najveće vrline. Ona je stekla ugled jer je bila obdarena kontrolom osjetila – *dama*. Osjetila su čudljiva po svojoj prirodi i teško je kontrolirati ih. No čovjek bi se morao potruditi da ih kontrolira i korisno upotrebljava. Zašto vam je Bog dao uha? Zar zato da slušate isprazno brbljanje? Nikad ne slušajte ništa što je loše, slušajte samo ono što je dobro. Zašto vam je Bog dao jezik? Ne samo zato da zadovoljite svoj osjet okusa. On vam je dao jezik da pjevate o Božjoj slavi. Upravo kao što jezik prihvaća sve što je ukusno i tečno, a odbija sve što je loše i neukusno, i čovjek bi morao prihvatiti sve što je dobro, a odbiti sve loše.

Ljudi misle da je Bog uzrok njihove sreće i tuge. Ali to nije baš tako! Svatko je odgovoran za svoja djela i žanje njihove posljedice, dobre ili loše. Bog je vječni svjedok i ne upliće se u to. On ne dijeli ni sreću ni tugu. Ako s nekim ljubazno razgovarate, i on će razgovarati s vama na isti ljubazan

način. Ali razgovarate li s nekim drsko, dobit ćete sličan odgovor. Kakva akcija, takva reakcija. Akcija, odraz i odjek temelje se na vašim vlastitim mislima, riječima i djelima. Bog nije odgovoran za njih. Stanete li pred zrcalo, vidjet ćete svoj odraz. Bez obzira na koji način razgovarate s drugima, dobit ćete odjek istog načina razgovora. Kakve god misli imate na umu, one će se odraziti na vama. Zato je važno da čovjek zna jesu li mu misli i djela dobra ili loša. Bilo kakvo dobro ili zlo doživljavate, sve je posljedica vaših misli, riječi i djela. Kad se bilo kakva loša misao pojavi u vašem umu, odmah je otjerajte. Budete li se tako ponašali, postat ćete pravi Božji poklonik i zaslužiti ćete oslobođenje.

*Svatko se mora suočiti s posljedicama svojih djela,
bez obzira o kome se radi.
Nitko ne zna što ga čeka u budućnosti.
Jedno je sigurno – svatko mora požnjati posljedice svojih djela.
Čak je i moćni Rāma trpio bol zbog odvojenosti od svoje supruge
te je plakao kao običan čovjek.*

Mladi ljudi, dobro i loše postoji jedno uz drugo. Nitko ih ne može odvojiti. Ako u sebi više njegujete dobro, ono loše u vama postat će posve beznačajno. Nema potrebe koristiti nikakvu snagu da istjerate iz sebe sve što je loše. Kad zaboravite ono što je u vama loše, u vama će se pojaviti obilje dobrote.

To je poruka koju bih vam danas želio dati. Nemojte misliti da će vam nova godina donijeti neke nove plodove. Ono što ćete dobiti, temeljit će se na vašim osobinama i djelima. Sve što pomislite, vratit će vam se istom mjerom. Sve je posljedica vaših misli.

Sve u svijetu je reakcija, odraz i odjek

Bio jednom neki pastir koji je obično vodio svoje krave da pasu na jednom mjestu okruženom s tri planine. Jednog dana dok su krave pasle, on je sjeo pod drvo i počeo pjevati u slavu Boga. Dok je tako pjevao, začuo je jeku svoga pjevanja. Pomislio je da netko imitira njegovu pjesmu kako bi ga zadirkivao. Stoga je ljutito povikao na nevidljivog nametljivca i čuo odjek svojih riječi na isti ljutit način. Tako ljutit, vratio se kući i nije čak ništa ni jeo. Majka ga je pitala zašto je tako uzrujan. On joj je ispričao što se dogodilo. Sljedećeg dana majka ga je pratila na pašu te saznala da je njegova vlastita jeka bila uzrok njegove nevolje.

Na isti način, ako kritizirate ili prigovarate nekome, sve će vam se to vratiti. Svijet nije ništa drugo nego reakcija, odraz i odjek. Štogod radite, vratit će vam se. Oni koji su puni ljubavi, vidjet će svuda ljubav. Oni koji su puni mržnje, vidjet će samo neprijatelje svuda oko sebe. Ljubav i mržnja ne dolaze izvana, oni imaju svoj izvor u vama. Dobro i zlo koje doživljavate nastaje iz vaših vlastitih osjećaja. Bog nije odgovoran za njih. Bog je bez svojstava – *nirguṇa*, čist - *nirañjana*, On je konačno utočište – *sanātana*. Mijenjaju se samo vaši osjećaji. Bog se ne mijenja.

Studenti, svi se vaši osjećaji odražavaju u vama. Sve je u vama. Sve što doživite reakcija je, odraz i odjek vaših misli i osjećaja. Vi vidite da se netko smije pa mislite da se smije vama. Ali kako možete tako zaključivati? Jednom je neki slavni hrvač vježbao ujutro na cesti. U to vrijeme iz sela je dolazila jedna žena da u gradu proda mlijeko i jogurt. Kad ju je ugledao, učinilo mu se da mu se ruga. Hrvač se naljutio i rekao joj: "Kako se usuđuješ smijati meni? Zar ne znaš tko sam ja? Jesi li svjesna moje snage?" Žena je odgovorila: "Ne smijem se tebi. Ti si tako jak da jednom rukom možeš zaustaviti trkaći automobil. No kakve koristi od tvoje fizičke snage, ako ti nedostaje strpljivost?" Sva naša zapažanja temelje se na našim varljivim osjećajima.

Budite dobri, činite dobro, vidite samo dobro.

Studenti, vaši iskonski osjećaji su dobri. Ali oni su izvrgnuti promjeni, a to ovisi o onom što vidite i čujete. Vanjski poticaji su odgovorni za promjenu vaših misli i osjećaja. Istinu govoreći, ljudski lik ne postoji. Zapravo, nema nikakva lika. Samo zbog vaše zablude vi vidite lik i dajete mu ime. Nerazumno je misliti tako. Možete misliti da ste vrlo obrazovani i inteligentni. Ali kako se možete zvati

tim imenom ako ne poznate svoje pravo sebstvo? Doista obrazovanim možete se smatrati samo onda ako znate svoju pravu prirodu. Ako ne poznajete vlastitu istinu, kako možete znati istinu drugih? Prije svega, kontrolirajte svoj um. Samo tada vaše štovanje Boga i molitva mogu biti plodonosni. Um je glavni uzrok svijeta. On je uzrok i čovjekova ropstva i oslobođenja. Relativno je lako kontrolirati tijelo, ali ne i um. Kad je Pramila, vladarica ženskoga kraljevstva, zarobila konja u poznatom obredu *aśvamedā* te svladala Arjuna u borbi, on joj je rekao da može zarobiti njegovo tijelo, ali ne i um. Moguće je osvojiti cijeli svijet vojskom, oružjem i bombama, ali nitko ne može zarobiti um. Kad zadobijete kontrolu nad svojim umom, sve drugo ćete moći kontrolirati. Zato se potrudite svim silama kontrolirati svoj um. Tada možete biti sigurni da ćete postati uzorni i ugledni. Prije svega, morate znati svoje pogreške i pokušati ih ispraviti. Samo tada možete se nadati da ćete postati duhovni aspirant – *mumukṣu*. Možda ćete griješiti, svjesno ili nesvjesno. Ali kad jednom upoznate svoje pogreške, trebate se pokajati. Kajanje je pravo ispaštanje. To je kraljevski put koji vodi do Boga. Malo koristi obavljati obred bogoslužja – *pūjā*, ili neke druge rituale – *vrata* i prinostiti žrtve – *yajna*, bez kajanja i ispaštanja.

Od svih živih bića, najteže je roditi se kao čovjek. Nije lako steći ljudski oblik. Čovjek nije običan smrtnik, on je doista Bog. Bog je uzeo oblik ljudskoga bića – *daivam manuṣā rūpena*. No ako mislite ili činite nešto loše, vi niste Bog. Prije svega morate postati dobar čovjek. Budite dobri, činite dobro, vidite dobro u svemu. To je put do Boga.

Njeguajte osobine koje su isticali kao primjer Rāma i Sītā.

Studenti, prije svega, kontrolirajte svoj um! Ponudite ga Bogu. On za vas može učiniti sve. Budite čvrsto odani Bogu, čvrsto vjerujte da je On svuda.

*Ne sumnjajte da je Bog i ovdje i ondje.
On je tamo gdje Ga tražite.*

Gdje je Bog?

On je u svim rukama, nogama, očima, glavama, ustima i ušima, On prožima sve. On prožima sav univerzum. Ljudi obično ne mogu prepoznati tu istinu. Bog je prisutan u svim bićima, bez obzira radi li se o malom insektu kakav je mrav, ili o velikoj životinji poput slona ili lava. On je prisutan u čestici pijeska kao i u mrvici šećera.

Obavljajte svoje dužnosti ozbiljno i budite odani Bogu. Provedite svoje znanje u djelo i postanite ugledni. Ja nikad nikog ne sprečavam da studira. Ali uz stjecanje svjetovnog znanja, morate postići i duhovno. Vrlo je bitno da ispravno istražujete svoj um i postignete čistoću srca.

Studenti, završili ste jednu akademsku godinu i sada ćete otići kući na odmor. Tražit ćete rezultate ispita i poredak na listi uspješnih kandidata. Ali bolje bi vam bilo da istražite svoje srce. Ako ste testove napisali dobro, budite sigurni da ćete biti na dobrom mjestu. No ako to niste dobro učinili, ne biste se trebali veseliti čak ni onda ako nađete svoj redni broj na listi uspješnih kandidata. Nije važan broj na listi. Važno je da vi budete čovjek broj jedan. (Glasni pljesak)

Danas ujutro naši su studenti pjevali pjesmu koja je prenosila poruku kako bi čovjek trebao imati sina poput Rāme i kćer sličnu Sīti. Možete se tome nadati, ali kako će to biti moguće ako posjedujete demonske osobine Rāvaṇe i Śurpanake? Želite li sina kakav je bio Rāma, morate biti ispravni kao što je i on bio. Želite li kćer koja će biti slična Sīti, morate imati vrline koje su nju krasile. Bez obzira na to koji lik želite, morate njegovati uvijek istu vrstu osobina koja odgovara liku. Samo tada ćete postići sklad, bit ćete tolerantniji i mirniji.

Gdje je mir? Mir se postiže kontrolom osjetila. Ako ne možete kontrolirati osjetila, potpuni mir ne možete ni postići, već ćete ga postići samo djelomično. Želite li biti mirni, morate upiti osobine mira i staloženosti. Ako vas bilo tko kritizira, prigovara vam ili vas udari, zadržite svoju staloženost. Kad vas netko kritizira, ne uzimajte to k srcu. Radije mislite kako je nečiji jezik proizveo neki zvuk, ali vi

nemate nikakve veze s tim. Primite li pogrde kojima vas napadaju, one će djelovati na vas. U protivnom, neće vam smetati. Čak i ako vas netko istuče, smatrajte da je istukao vaše tijelo, a ne vas. Zapravo, nitko vam ne može naškoditi niti vas povrijediti. Jer vi niste tijelo. Ako u to čvrsto vjerujete, nećete se ljutiti niti mrziti čak ni one koji vas grde i napadaju. Dakle, čvrsto uvjerenje najvažnija je osobina mira.

Ponudite molitvom svoje srce Bogu

Draupadi je bila duboko odana Kṛṣṇi. Ona mu se ovako molila: "O Kṛṣṇa, ja te štujem danju i noću. O Gospode, budi samilostan i zaštiti me. Ako ćeš mi biti milosrdan, neću se brinuti ni za što drugo u životu." Draupadi se u životu suočavala s mnogim izazovima i mukama. Ali njezina odanost Kṛṣṇi ostala je nedirnuta. Thyagarāja je govorio: "O Gospode, neprestano ti se molim, zašto me onda lišavaš svoje ljubavi i milosrđa? Ima li išta što ti nisam ponudio? Predao sam ti svoje zdravlje, svoju obitelj, čak i svoju dušu. Molim te da me sada spasiš. Tražim utočište samo u tebi."

No same riječi molitve nisu dovoljne. Trebate u molitvi i srce ponuditi Bogu.

Čovjek ima i ime i lik, a *ātman* nadilazi oboje. On nema ni imena ni lika. Ljudi vole neka osobita imena i likove. Ali čovjek ne može vjerovati u mnoga imena i likove, no sigurno može imati vjeru u bezoblični princip *ātmana* koji je prisutan u svima. On obično kaže: "Moj *ātman* je svjedok." To pokazuje da vjeruje u *ātmana*. Zato je to uobičajeno ime za sve. Neki se mole Rāmi a neki Kṛṣṇi. Imena i likova ima mnogo, ali Bog je jedan. *Ātman* je Bog bez imena i lika. Kad štujete takav božanski princip, i sâmi postajete Bog.

Bhagavān je Svoj govor završio *bhajanom*: *Prema mudita manase kaho...*